

и правно задължение. В това има стабилна бизнес мотивация, защото по-ефективният контрол може да доведе до подобрена кондиция на персонала, до повишаване на производителността и намаляване на материалните разходи, чрез по-малко отсъствия от работа, намаляване на текучеството, икономия на суровини, по-добро качество на продукцията и т.н. Най-успешните предприятия и фирми обикновено поддържат най-добрите условия за труд. В този смисъл целите на дейността за безопасност и здраве при работа са еднакви с тези на всяка икономическа дейност и са насочени към:

ПЕЧАЛБАТА НА ЕДНО ПРЕДПРИЯТИЕ, която е свързана с: намаляване на неефективните разходи, вследствие нерационално организиране и използване на техниката, работното време, интелектуалните и физически възможности на работещите; стриктното изпълнение на трудовите задължения и уста-

СЛУЖБА ПО ТРУДОВА МЕДИЦИНА – ТИЙМКОД

ЕЛЕНА ХРИСТОВА,
управител на
Агенцията за психологическо консултиране, оценка и подбор на персонал
Teamcode,
GSM 0896 659238

Темата за здравословните и безопасни условия на труд е с изключителна важност и широка приложимост във всички сфери на икономическия живот в страната. Интегрирането на дейността по безопасност и

здраве при работа като елемент на цялостната бизнес политика на отделната фирма представлява основен подход за успешно прилагане на новите стандарти, за осигуряване на устойчиво развитие и ефективност.

Добрите условия на труд и оптималната грижа за служителите трябва да бъдат една от първостепенните грижи на фирменото ръководство, тъй като безопасността и здравето заедно с рентабилността, качеството и опазването на околната среда са неделим аспект от неговите отговорности. Осъзнаването, че условията на труд на работещите са важни показатели за фирмата, е едно добро разбиране за икономическите и организационни ползи.

От друга страна, когато работното място е обезопасено и хората разбират, че за тяхното здраве се полагат грижи, е много вероятно мотивацията им за работа да се подобри. Този факт намира все по-широко признание в съвременната практика, при която здравето и удовлетворението от извършената работа водят до повишаване на ефективността и качеството на труда. Управлението на безопасността и здравето при работа има съществено значение при предотвратяване на трудовите злополуки, професионалните заболявания и психосоциалните проблеми, свързани с работната среда. Намаляването на рисковете при работа е не само морално

новената технология, включително и в областта на безопасността и здравето при работа; ограничаване на загубите от трудов травматизъм, общи и професионални заболявания, аварийни ситуации и трудови конфликти.

Съответствието на произвеждания продукт с изискванията за безопасност и здраве при работа вече е основен критерий за присъствие на пазара!

Състоянието на условията на труд, осигуреното ниво на нормите и изискванията за безопасност, както и защитата на работещите от професионални рискове са атектат за надеждност в бизнес отношенията. Съвременната тенденция в поведението на водещите европейски фирми е да си сътрудничат и да развиват бизнес само с фирми, с доказано добро ниво на безопасни и здравословни условия на труд. Това налага и извода, че разходите за осигуряването на по-високо ниво на защита по отношение на условията на труд са надеждна инвестиция, осигуряваща качество, пазари и печалба.

ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ЗАДЪЛЖАВА работодателите да предпазват работещите от експозиция на вредни въздействия на работното място и да имат договор със Служба по трудова медицина!

Това включва оценка на риска и предотвратяване на рисковете, подготовка за поведение при злополука, пожари и аварийни случаи, информация и обучение на работещите. В допълнение от работодателите се изисква и да включват работещите, като пряко заинтересовани, в разработването на политиката по безопасност и здраве при работа. За да се насочи вниманието върху рисковите фактори и въобще към безопасността, е необходимо обучение. Информационността по отношение на безопасност и здраве

при работа би спомогнала за:

- повишаване на информираността и убедеността на мениджърите и на работещите от изграждането на по-продуктивни, по-безопасни и здравословни работни места;
- осъзнаване, че добрата безопасност и здраве при работа, означава добър бизнес;
- намаляване на рисковете при работа, защитавайки здравето и пестейки време и пари;
- намаляване на човешката и на икономическата цена, заплащана поради неспазване изискванията за безопасна работа. При работа с високо нервно-психическо натоварване, наложен ритъм, монотонност и принудителна работна поза и при сменна работа се въвеждат физиологични режими на труд и почивка, които спомагат за запазване на здравето и работоспособността на работещите лица.

Нервно-психичното натоварване, наложеният ритъм, монотонността и други фактори са свързани с понятието "стрес при работа". Той е реакция на човека, подложен на прекомерно натоварване и напрежение. Стресът, сам по себе си, не е заболяване, но ако той е силно изразен и човекът е подложен продължително време на неговото въздействие, може да доведе до психически и физически увреждания – депресии, нервни разстройства, заболявания на сърдечно-съдовата система и други. Работата по овладяването на тези проблеми е подчинена на създаване на ред, на правилно разпределение на функциите и отговорностите в трудовия процес, на организацията на работата в предприятието и на общите принципи за профилактика. Когато се определят направленията за работа и се анализират условията на труд на работното място, следва да не бъдат пренебрегвани и въпросите, свързани с психологическия тормоз на работното място (мобинг).

РАБОТОДАТЕЛЯТ НОСИ НАЙ-ВИСОКА ОТГОВОРНОСТ по цялата верига от изисквания за осигуряване на здраве и безопасност. Той е длъжен да приложи на практика нормативните изисквания и препоръките на Службата по трудова медицина, като може да създаде и поддържа условия на труд, които са и по-добри от нормативно установените. Работодателят е длъжен да осигурява такива условия на труд, при които "опасностите за живота или здравето на работещия да бъдат отстранени, ограничени или намалени", т.е. предвидена е различна степен на предотвратяване на неблагоприятното въздействие на условията на труда, когато има непреодолими или естествени за дадена дейност вредности, които се отразяват върху участниците в трудовия процес.

Основните задължения на работодателя, подчинени на принципа на превантивността, за осигуряване на здраве и безопасност за наетите от него работници и служители, основно формуирани в ЗЗБУТ, са:

1. Да има сключен договор със Служба по трудова медицина, която консултира Работодателя по отношение на законните изисквания и нормативни уредби, във връзка със здравословни и безопасни условия на труд.

2. Да предприема необходимите мерки за безопасността и опазване здравето на работниците, включително профилактика на професионалните рискове, предоставяне на информация и обучение, както и осигуряване на необходимата организация и средства.

3. При откриване на предприятие, както и при промяна на дейността и технологиите му, декларира в 30-дневен срок от началната дата на настъпване на събитието в съответната дирекция "Областна инспекция по труда" местонахождението, вида и характера на производствената дейност, броя на работниците, условията на труд, рисковите фактори и взетите мерки, които гарантират недопускане на аварии, професионални увреждания и злополуки (чл. 15 ЗЗБУТ).

! Тази година, срокът за подаване на Декларацията е удължен до 15 юни. Попълването и подаването ѝ е ангажимент на Работодателя, но Службата по трудова медицина, с която има сключен договор, може да улесни процеса!

Декларацията може за бъде подадена по електронен път, но тогава е задължително наличието на УЕП, в другия случай, се подава на електронен носител + хартиен вариант в Инспекция по труда, лично от Работодателя или от упълномощено лице.

4. Мерките за осигуряване на здраве и безопасност да се прилагат на основата на общите принципи на профилактиката.

5. Да оценява рисковете за безопасността и здравето на работниците, на работните места, при избора на работно оборудване, технологии и използване на химични вещества или препарати. Методите на работа и производство, както и профилактичните мерки, прилагани от работодателя трябва:

➤ да осигуряват подобряване нивото на защита на работниците;

➤ да бъдат интегрирани с всички дейности в предприятието и на всички йерархични нива.

6. Планирането и въвеждането на нови технологии да става след обсъждане с работниците и/или техните представители по отношение на последиците от избора на оборудването, условията на труда и работната среда, с оглед тяхната безопасност и здраве.

7. До места със специфична или сериозна опасност да се допускат само работници, които са подходящо обучени и инструктирани.

8. Когато няколко предприятия използват едно работно място, работодателите трябва да си сътрудничат за прилагане на мерките за безопасност, здраве и трудова хигиена, и отчитайки естеството на дейността да координират своите действия по въпросите на защитата и профилактиката на професионалните рискове, да се информират взаимно и да информират работниците си по отношение на тези рискове.

9. Когато възлага задачи на работника, да отчита неговите възможности във връзка със здравето и безопасността му. Да осигурява здравно наблюдение на работниците в съответствие с рисковете за здравето и безопасността им.

10. Да предприема мерки за осигуряване на първа помощ, противопожарна охрана (ППО) и евакуация на работещите в съответствие с естеството на дейностите и размера на предприятието, като урежда всички необходими контакти с външни служби. Мерките и правилата за осигуряване на първа и спешна медицинска помощ, в случаи на аварии и ППО се определят с наредба на Министъра на вътрешните работи, Министъра на здравеопазването и Председателя на Държавна агенция "Гражданска защита".

11. При никакви обстоятелства мерките, свързани с безопасността, хигиената и здравето при работа не трябва да въвлечат работниците във финансови разходи.

12. Да осигурява адекватно обучение по безопасна работа на всеки работник при постъпването му на работа, при преместване на друго работно място или промяна на професията му, при въвеждане на ново оборудване или промени в оборудването и/или технологията, в съответствие със спецификата на всяко работно място и професия.

13. Загължително да установява, разследва и регистрира всяка станала трудова злополука и известните му случаи на професионални заболявания по ред и начин, определени с отделен закон.

14. За организиране на изпълнението на дейности, свързани със защитата и профилактиката на професионалните рискове, работодателят в зависимост от обема на дейността, естеството на работата и характера на професионалния риск, да назначава или определя едно или повече длъжностни лица от предприятието с подходящо образование и квалификация или да създава специализирана служба за организиране на дейностите по осигуряване на здраве и безопасност. Ако е необходимо да привлече

компетентни външни специалисти и организации, в т.ч. и служби по трудова медицина.

15. Да осигурява обслужване на своите работници и служители от служба по трудова медицина (СТМ), създадена самостоятелно, в съдружие или от други юридически лица.

16. Да се консултира с работещите или с техните представители и организации, като създава възможност за участието им при:

► определянето на работниците или служителите, които ще извършват дейности по осигуряването на ЗБУТ, първа помощ, борба с пожарите и аварийите, както и при планирането и организацията на тяхното обучение;

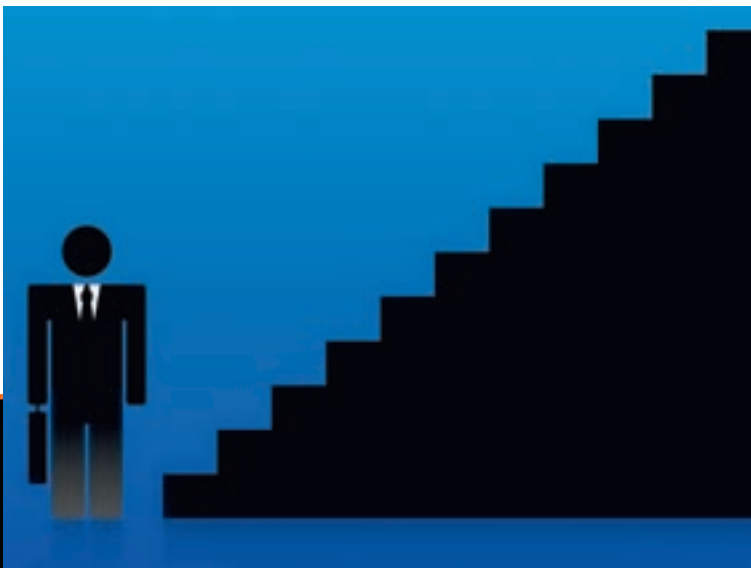
► обсъждането и приемането на всички мерки, които се отнасят до тяхното здраве и безопасност.

17. Да изисква мотивирани мнения на синдикалните представители. На равнище предприятие социалният диалог в областта на БЗР е двустранен – Комитет или група по условия на труда (КУТ/ГУТ).

Загълженията на работодателя да осигурява здравословни и безопасни условия на труд, е загължение не само към работника или служителя, т.е. то няма само частноправен характер. Поради високата ценност на закриляните интереси – живота и здравето на работещите, то има и публичен характер – спрямо държавата. За неговото нарушаване се носи административно-наказателна отговорност, а в някои случаи – наказателна отговорност.

В предишния брой на списание Professional look, бяха публикувани глобите при неспазване на Здравословни и безопасни условия на труд, както и при неналичието на договор със Служба по трудова медицина! ■

*ПСИХОЛОГИЧЕСКО КОНСУЛТИРАНЕ,
ПОДБОР НА ПЕРСОНАЛ, БИЗНЕС ОБУЧЕНИЯ,
КОУЧИНГ, ТИЙМБИЛДИНГИ*

TEAMCODE

*WWW.TEAM-CODE.ORG
0896 659 238*